

Vergaderjaar 2015–2016

27 858

Gewasbeschermingsbeleid

Nr. 348

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 februari 2016

Uw Kamer heeft mij tijdens het ordedebat van 16 februari jongstleden (Handelingen II 2015/16, nr. 55, Regeling van werkzaamheden), verzocht om reactie op het bericht «Verkoop glyfosaat vijf keer hoger dan aangenomen.»

U heeft daarbij ook gevraagd naar de gebruiksgegevens. Uit de cijfers die in het bericht staan, zou blijken dat er een kloof is tussen de gebruikscijfers die het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) publiceert en de afzetcijfers van de industrie zelf. Greenpeace roept op volledig inzicht te geven in de afzetcijfers van gewasbeschermingsmiddelen en met realistische gebruikscijfers te komen.

Ten eerste wil ik benadrukken dat ten behoeve van beleidsdoeleinden en voor het uitvoeren van beleidsevaluaties voor de milieubelastingberekeningen van gewasbeschermingsmiddelen, door bijvoorbeeld het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), de afzetcijfers worden gebruikt. Daarnaast worden – zoals in de bestrijdingsmiddelenatlas – daadwerkelijke metingen gebruikt om bijvoorbeeld de waterkwaliteit te toetsen. Er wordt dus voor het effect van gewasbeschermingsmiddelen op milieu en dier niet uitgegaan van gebruikscijfers van het CBS, maar van de afzetcijfers zoals die beschikbaar zijn.

Verschillen tussen afzet en gebruik van gewasbeschermingsmiddelen worden al jaren geconstateerd. Zowel de afzetcijfers (Nefyto-leden) als de gebruikscijfers worden gepubliceerd op de website Compendium voor de leefomgeving. Afzetcijfers komen jaarlijks beschikbaar, gebruikscijfers een keer in de vier jaar. In bijlage 1 en 2 vindt u de gepubliceerde gebruiks- en afzetgegevens van de afgelopen jaren¹. De geconstateerde verschillen tussen gebruik en afzet kunnen in algemene zin worden verklaard uit de geheel verschillende systematiek die ten grondslag ligt aan het verkrijgen van de data. Er worden andere bronnen gebruikt. De gebruikscijfers zijn gebaseerd op met name enquêtes onder boeren en tuinders. De enquêtes

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

worden uitgevoerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). De afzetcijfers zijn geleverd door de toelatinghouders. Aankoopdatum en gebruiksdatum liggen uit elkaar: telers kunnen middelen aanschaffen en daarvan slechts een deel daadwerkelijk gebruiken. Handel, tussenhandel en gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen kunnen voorraden aanleggen. Deze verschillen spelen niet alleen in Nederland maar ook in rest van Europa.

Versillen tussen beide cijfers kunnen meer specifiek als volgt worden verklaard:

- Nefyto levert alle afzetcijfers (van de Nefyto-leden) die in de professionele land- en tuinbouw worden afgezet en de leveringen aan onder meer overheidsdiensten, gemeenten en spoorwegen.
- De gebruikscijfers van het CBS bestaan uit twee componenten, namelijk de landbouwenquête en een enquête onder «niet-landbouw» gebruikers, zoals overheden en Prorail.nl. Er is geen enquête onder de professionele beheerders van onbeteelde terreinen, zoals bijvoorbeeld industriegebieden, parkeerplaatsen, beheerders van recreatieterreinen en particuliere grootgrondbezitters. Dit kan met name een verklarende factor zijn voor de grote verschillen tussen gebruik en afzet bij de werkzame stof glyfosaat.
- De landbouwenquête van het CBS bevat geen gegevens over gewasbeschermingsmiddelen voor zaadbehandeling. Dit kan een verklaring zijn voor het verschil tussen CBS gebruiks- en Nefyto afzetcijfers bij imidacloprid. De Nefyto cijfers zijn op niveau werkzame stof, daarbinnen kan geen onderscheid gemaakt worden.
- Het CBS neemt in haar enquête het middelengebruik op graslanden in het kader van veeteelt niet mee, evenmin van vóór- en naooogst behandelingen.
- Het CBS inventariseert en publiceert het gebruik van natte grondontsmetting met metam-natrium niet. De NVWA heeft op basis van meldingsplicht voor gebruik van metam-natrium en de afzetcijfers nauwkeurige cijfers tot haar beschikking.

Tot slot wil ik nog in gaan op het openbaar maken van gegevens (afzetcijfers) en de waarde van gebruikscijfers. Toelatinghouders van gewasbeschermingsmiddelen verstrekken verplicht afzetcijfers aan de overheid op basis van de EU-statistiekverordening. Daarmee zijn het vertrouwelijke gegevens die op grond van deze Verordening (EG) 223/2009 uitsluitend voor statistisch doeleinden worden gebruikt. Deze gegevens mogen op basis van de mededingingsregelgeving niet zonder meer openbaar worden gemaakt vanwege de vertrouwelijkheid van deze gedetailleerde verkoopcijfers van individuele bedrijven (en werkzame stoffen). Openbaarmaking gebeurt na het aggregeren van gegevens, waarbij het abstractieniveau zo is gekozen dat conform de regelgeving de herleidbaarheid niet meer mogelijk is.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
M.H.P. van Dam